

Volja po pošti:
 Za leto naprej .. K 50—
 Za en mesec .. K 4.50
 Za nedeljsko celotno .. K 5—
 Za ostalo letovanje .. K 60—
V Ljubljani na dom:
 Za leto naprej .. K 45—
 Za en mesec .. K 4—
 V prvi tiskovni tisk .. K 3.50
Sobotna izdaja:
 Za leto .. K 10—
 Za nedeljsko celotno .. K 12—
 Za ostalo letovanje .. K 15—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna petstvarica (30 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostori)
 za enkrat .. po 50 v
 za dva in večkrat .. po 40 v
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 Ob sobotah dvojni tarifi.
Poslano:
 Enostopna petstvarica K 1—
 Izhaja vsak dan izvenredno obdelje in praznike, ob 2. uri pop.
 Redna letna priloga vzamati raj

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Redna pošta hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske št. 571, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 54.

Posvetovanja v Belgradu.

Delegati Narodnega veča v Belgradu.

Zemun, 28. novembra. Sinoči so prišli delegati Narodnega veča v Zemun. V Batjnici jih je pričakovalo odposlanstvo mestne občine, mestni odbor in odposlanstvo srbske vlade. V Zemunu jih je pričakovalo mnogobrojno občinstvo vseh slojev, razne korporacije, telovadna društva in oddelki srbske vojske. Zvečer se je vršil banket, na katerem je pozdravil delegat srbske vojske, podpolkovnik Tusahović v imenu srbske vojske delegat Narodnega veča. V svojem govoru je posebno poudarjal zgodovinsko važnost in slavlil ujedinjenje države SHS pod dinastijo Karađorđević. Nato je župnik Vučetić v iskrenih besedah v imenu mesta in krajevnega odbora Narodnega veča pozdravil odposlanstvo, ki prinaša odločitev o ustroju države, v kateri bodo Hrvati, Srbi in Slovenci popolnoma enakopravni in enaki. Na pozdrave je odgovarjal delegat Pribević, ki je napil hrabri vojski kraljevine Srbije.

Danes ob 11. uri dopoldne so prišli delegati v Belgrad. Sprejem je bil sijajen in veličasten. V imenu srbske vlade sta pozdravila delegat ministra Jovanović in Minić. V imenu mesta Belgrada jih je pozdravil podžupan. Pevska zadruga belgrajskega delegatov na čast peša »Naprej za slavo Slave«. Lepo našo domovino in srbsko himno.

Delegat dr. Pavelić se je zahvalil za sprejem. Med nepopisnimi ovacijami in navdušenjem je sprejelo ljudstvo delegate v hotel. Množica je navdušena pozdravljala državo SHS.

Po sprejemu se je takoj pričel razgovor, ki še traja.

Belgrad, 29. nov. Danes ob 10. uri dopoldne se je vršil v Belgradu v mestni posvetovalnici prvi razgovor med delegati Narodnega veča in srbskim regentom Aleksandrom.

Na predvečer krize.

Zagreb, 29. novembra. Današnja »Narodna politika« prinaša uvodnik Petrića pod naslovom: »Na predvečer krize«, ki pravi: Sedaj je nastopil mir. Po tolikih debatah, pogajanjih in kompromisih v »Narodnem veču« je postalo tiho in vlada napetost. Silno se jim je mudilo v Belgrad. Še preden so se sestali in uredili ministrstva, še preden se je zbrala srbska narodna skupščina, so odšli delegati države SHS s pooblastili, da odločajo o naši bodočnosti in naši usodi. Kdo ve, ali so za to sposobni? Samo Bog to ve! Ne vemo, s kom naj se pogajajo; ali z regentom, ali z dvema ministroma. Toda mi bi želeli, da govorijo z demokracijo v Srbiji, ker danes sme samo demokracija govoriti z demokracijo. Nadalje pravi članek, da so danes na Hrvaškem vse stranke na razpotju. Inteligenca se je odtujila od ljudstva. Liberalna inteligenca nima za seboj ljudstva, zato bo koalicija pri prihodnjih volitvah tepena. Starčevićeva stranka pravi je v razsulu, ker se ni odločila za ljudstvo. V bodoče bo na eni strani zastopstvo širokih mas, na drugi strani pa inteligenca; na eni strani Radićeva stranka, na drugi pa koalicija. V središču bo pa stal demokratski centrum: Vseslovenska ljudska stranka, kateri se bodo pridružili vsi hrvaški trezni elementi.

Odločitev v Belgradu.

Sijajen je bil sprejem naših delegatov v Belgradu. Razgovori in pogajanja so se pričela takoj po sprejemu in želimo jim srečnega zaključka. Temelj razgovorom služi sklep Narodnega veča, ki je nekak kompromis med znanim predlogom zemaljske vlade dalmatinske ter naziranjem naših in drugih demokratsko mislečih članov Narodnega veča. Ko smo priobčili poročilo o oni znameniti seji v soboto in nedeljo, smo v članku zapisali, da smo z uspehom zagrebških dogovorov popolnoma zadovoljni iz dveh razlogov: Prvič je bila to enodusna manifestacija za popolno zedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov,

Bila je to več ko manifestacija, bila je proglasitev našega zedinjenja, ki naj se sedaj v Belgradu izvede in proglasi tudi s strani Srbije in Črne Gore, kakor so se pooblaščenim zastopniki Narodnega veča, Jugoslov. odbora ter srbskega naroda v Ženevi že domenili in izjavili. S tem dejstvom ne bo zadoščeno le srčni potrebi našega ljudstva, marveč tudi našim ostalim interesom, ker prepričani moramo biti, da bo odslej združeno Jugoslavijo zastopala in branila Srbija napram laškim aspiracijam in nasilju. Nade, ki jih gojimo, se bodo morale uresničiti, in Lah bo moral respektirati voljo svoje dosedanje zaveznice Srbije, medtem ko smo mi sami v očeh Italije le del poražene Avstrije. Zato so zagrebški sklepi in bo belgrajski posvet za nas vitalnega pomena.

Drugič pa smo zadovoljni z zagrebškim sklepom zato, ker se je tu uveljavila demokratska misel. Velika večina v Narodnem veču je bila za monarhijo in zato za regentstvo.

Kot preručani in iskreni demokrati vemo, da se je treba pkoriti volji večine, to toliko bolj, ker naš zunanji in notranji položaj zahteva stroge discipline in konsolidiranje vseh strank slovenskega juga. Isto stališče so zavzeli slovenski socialisti v »Napreju« z dne 26. nov., kjer pravijo, da »je to vrašanje danes že rešeno« in da se socialisti »hočejo pokoravati sklepu večine zastopnikov jugoslovanskega naroda«.

Zedinjenje je dovršeno, rešeni pa tudi temeljni principi demokracije: demokratska vlada ljudstva. Regent bo po načelih parlamentarizma imenoval vladu iz večine državnega veča ali drž. zbora. Državno veče se more odločiti le, če samó to sklepe. Državna vlada bo izvedla volitve v konstituantno, ki naj končno določi obliko vladavine ter njen notranji ustroj, na podlagi splošne, enake, direktne, tajne in proporcionalne pravice. Vlada bo odgovorna državnemu veču in bo sestavljena iz ministrskega predsednika ter resortnih ministrov. Poleg tega pa bo še 7 državnih tajnikov, ki bodo imeli mesto in glas v ministru. Vsaka pokrajina bo imela po enega tajnika. Za Slovenijo bo eden. Imeli bodo zastopati v skupni vladni interese svojih dežel. Tajnike bo smel imenovati regent le na predlog deželnih vlad. Nadzorstvo nad deželnimi vladami bodo vršili deželni zbori. Deželni zbor bo predlagal regentu v imenovanje predsednika deželne vlade.

V podrobnosti se ne moremo spuščati. Gotovo pa je, da ta načrt čuva demokratsko načelo ter da je bistveno drugačen od predloga zemaljske dalmatinske vlade.

Na tem temelju se vrše danes dogovori v Belgradu. Reči pa moramo, da pričakujemo, da se bodo pogajanja res vršila z zastopniki srbskega naroda s a m e g a. Kolikor nam je doslej znano, se v Belgradu nahajata le dva ministra z regentom; ni pa še tam poslancev in ne ostalih članov srbske vlade. Dr. Korošec in dr. Trumbić tudi še nista došla. S kom se bodo tedaj vršila pogajanja? Upam, da bo tudi pri tem obveljal demokratski princip: od ljudstva do ljudstva po om njegovih izvoljenih zastopnikov! Ujedinjenje na široki demokratski podlagi je edino, kar more vsem trem, po naravi tako demokratskim plemenom jugoslovanskega naroda prinese trajno in srečno bodočnost. Le tako je ljudstvu zagotovljena svoboda razvoja ter srečna ureditev mlade svobodne Jugoslavije.

Kaj je najvažnejše?

✓ V »Slov. Narodu« — zakaj bi ne imenovali lista po imenu! — je izšlo v zadnjih dneh nekaj člankov, ki jih je moral opustiti vsakega, ki jih je bral, ne toliko vsled svoje vsebine kakor radi tona, ki je govoril iz nekaterih. Kaj se je zgodilo? Dalmatinska zemaljska vlada je poslala svoj predlog glede načina, kako naj se izvede takojšnje ujedinjenje SHS na celnem etnografskem ozemlju. O stvari sami ni že davno med nami nobene razlike in nobene nejasnosti, če izvajamo nekaj ljudi, ki jih je zapeljala »Resnica« in njeni očel-

je in ki bodo po večini dobri državljani države SHS, pa naj ima obliko katerokoli. Šlo je samo za obliko zedinjenja in tu je pač pravica slehernega, da o predlogu, ki ga je stavila dalmatinska zemaljska vlada, izrazi svobodno svoje mnenje. Predlog je prišel popolnoma nepričakovano in njegova predzgodovina in postanek sta bila povsem neznana. Predlog je vseboval preudici proti končni ureditvi državne oblike, kakršno si želi sedaj cela Evropa skoro brez izjeme. Zato je bila ne samo pravica, ampak tudi dolžnost S. L. S., da zavzame proti njemu — in ne proti zedinjenju kot takemu — svoje stališče. Da je ogromna večina pristašev »Slov. Naroda« republikanska, skoro gotovo ne bo nikdo tajil. V teku polemike o monarhiji in republikli se je pokazalo nekaj drugega: da namreč ni oportuno, naglašati sedaj to razliko v mišljenju. (Če je to res razlika v mišljenju, je še vprašanje; morebiti je le razlika v taktiki.) Srbom je, tako čujemo, monarhija draga; mi jih rabimo in jim ne smemo hvaležnosti za uslugo velikanskega pomena, ki jo pričakujemo in prosimo od njih, izkazovati na ta način, da jim jemljemo to, kar je njim takorekoč sveto. Dobro; recimo, da je to res in da so glasovi, ki trdijo, da je med Srbi samimi republikanska struja zelo močna, nič šibkejša kot monarhična struja, pretirani. S. L. S. tudi to upošteva, ker se zaveda, kako važna je bratavska sloga, ki mora med nami, člani troimenskega naroda vladati sedaj in v bodoče. Zavedamo se tudi, da S. L. S. ni nikoli nastopila za svoje stališče v obliki, ki bi morala žaliti ali odbijati drugače mislečega. Najlepše trenutke svoje zgodovine preživljamo sedaj; kaj je jetniku lepšega kot prvi dan svobode po okovih celinega življenja! In nismo taki norci, da bi si hoteli zagreniti svoj najlepši praznik.

Se slovesnejše mora biti razpoloženje pri Srbi, ker je njih preteklost toliko hujša kot naša, ker so se rešili premoči, ki jih je hotela dobesedno iztrebiti, ker praznujejo zmago svoje ideje nad nasiljem turškim, mažarskim in nemškim obenem. Maloštevilni narod na vrhuncu zmage nad takimi zakletimi sovražniki! Ne ošaben narod, ampak očiščen po tisočih smrtnih nevarnostih, oproščen vsega puhlega in praznega, kar bi se moglo držati naroda, ki bi postal velik brez lastne zasluge in notranje veličine.

V hišo tega naroda pridemo kot brat, ločen dosedaj od njega, kot deloma še neznan, deloma malo poznan brat. Na višku sreče je plemenit človek dostopen velikodušnosti. Srbi so to dokazali s tem, da so bratu takorekoč ob vstopu v hišo podarili v kraljevski meri živl. Naloga prvih časov bo, da se bomo dolgo ločeni in po sovražniku drug proti drugemu obrekovani in izigravani bratje med seboj spoznali in si skupni dom uredili bratski. Cenimo brate, prihajamo pa v njih hišo tudi z veselo zavestjo, da nosimo v sebi lastnosti, po katerih nas bodo tudi bratje ljubili in cenili. Tudi slovenski narod je imel moč, kojih imena bodo blestela v zgodovini. Boj z besedo, peresom, mirnim delom in molče doprinešenimi največjimi žrtvami, ki ga je bojeval za naš in bratov blagor veliki Krek, podoben svetilki, ki je dogorela, da je svetila drugim, bo ostal prav tako v slavnem spominu hvaležnega naroda kakor imena in trpljenje mučnikov v sedanji vojski. Narod, ki je rodil take moč, mora biti tudi zdrav in sposoben za napredek.

Največja nesreča, ki bi nas mogla zadeti ob združenju, bi bila ta, če bi se dolgo ločeni bratje sešli v skupni hiši — s predsedniki in nepotrebnimi razlikami in bi moč ljubezni, ki premagava vse ovire in pospeši vsako delo, ovirali bacili sovraštva in predsodkov, zasejani po nepredvidnih in sebičnih ljudeh.

En stvar moramo pa vedno naglašati: Za brate ni nesreča razlika v mišljenju v tej ali oni točki; to je na svetu vedno bilo in vedno bo, ker samo take difference zdravijo moči za zdravo delo in oploje skupnosti s plodovi vsestranskega dela. Nesreča za brata je to, če se tak boji vrši v ob-

liki, da se streljajo muhe s topovi; da se vidi samo boj, ne pa cilj, radi katerega je boj nastal. Na tej obliki boja je bolehalo naše javno življenje; ker smo prepričani do dna duše o njegovi kvarnosti, nas boli, če bi bili glasovi zadnjih dni njegovi označevalci.

Kdor je gotov utemeljenosti svojega naziranja, bo pri boju vedno gledal na to, da se vidi predmet boja in ne stopi v ospredje hrup, ki zatemni vse drugo. On ve, da ima vsaka pametna misel tri štadije v svojem razvoju. Ko se pojavi, pravi jo ljudje najprej: »To je neumnost!« Drugi štadij razvoja je ta, da pravijo: »To je proti veri!« V tretji štadij pa pride stvar takrat, ko pravijo dosedanjim nasprotniki: »Saj sem to jaz že davno rekell«.

Kakor republikanec Krek ni nikomur vsiljeval svojega prepričanja s silo, marveč le z dokazi in je vedno spoštoval tudi nasprotnikovo naziranje, četudi ni odgovarjalo njegovemu, tako tudi njegova stranka nima razloga, da bi je tudi v tem boju ne vodilo načelo: »In necessariis caritas, in dubiis libertas, in omnibus autem caritas!« Potrebna pa nam je danes v prvi vrsti edinstvo; v vprašanju, kakšna naj bo oblika vladavine, naj vlada svoboda; v vseh stvareh pa bodi med nami strpnost in ljubezen!

Našim Orlov!

Zveza Orlov je pričela delati. Napravila si je že podroben načrt za delo v najbližji bodočnosti. Od Vas, orlovski odseki, je zdaj odvisno, če se bo mogel ta načrt izpeljati. Kvišku srca, ki naj bodo polna poguma in upa za bodočnost!

Najprvo Vam priporočamo sledeče:

1. Zberite vse svoje člane na sestanek, na katerem se pogovorite o stanju odseka in razmerah, ki vladajo zdaj pri Vas.

2. Odbor in vaditeljski zbor naj pričneta takoj z rednimi sejami.

3. V najkrajšem času — vsaj do novega leta — skličite občni zbor. O Vašem vstajenju, gibanju, načrtih, težavah poročajte Zvezi Orlov v Ljubljani. Če potrebujete predavateljev, govornikov itd., sporočite Zvezi Orlov, ki Vam pojde po svojih močeh v vsakem oziru na roko. Skratka: skrbite za tesen stik z Zvezo Orlov, ozirom njenim predsedstvom. Dopise naclavljajte: Zveza Orlov, Ljubljana, Katol. tiskarna.

Orlovski praznik 8. decembra t. l. obhajajte v znamenju vstajenja in pozivljenja Orlovske organizacije. V ljubečem spominu do Vaših padlih bratov — v veliki, skrbeti ljubezni do Vaših najmlajših bratov, ki naj postanejo kdaj cvet našega naroda — v dejanski ljubezni do svobodne naše domovine — v nikdar ugasli ljubezni do Onega, ki nas je dozdej vedno srečno vodil za lepimi našimi cilji — v tem naj se vrši vstajenje!

Bratje na delo!

V imenu domovine, v imenu naših ciljev Vas kličemo, Vas prosimo: bratje, na delo! Tudi mi hočemo delati skrbno in požrtvovalno, to Vam obljubljamo.

Nazdar!

Za Zvezo Orlov:

Dr. Lovro Pogačnik.

Jugoslavija.

Pogajanja o ustanovitvi jugoslovanske države v Ženevi.

Zagreb, 28. novembra. »Journal des Debats« prinaša uvodnik, ki se obširno bavi s pogajani jugoslovanskih državnikov o ustanovitvi države SHS v Ženevi. Članek povdarja, da se je vršil v Ženevi posvet, na katerem so zastopniki slovenskega, hrvaškega in srbskega naroda, Pašić, dr. Korošec in Trumbić slavili federativno jugoslovansko državo. Med jugoslovanskimi državniki sta bili dve struji. Ena struja se je zavzemala za ustanovitev provizorične vlade, druga se je zavzemala za to, da se imenuje centralni organ, ki bo vodil mirovna pogajanja in zunanje posle do definitivnega osnutka bodoče države. V Ženevi je zmagala druga struja. Povdarzalo se je, da bodo vsi narodi popolnoma enakopravni. Osnoval se bo organ šestih

članov za vodstvo države, od katerih bo imenovala tri člane srbska vlada, tri pa Narodno veče v Zagrebu. Srbski diplomat Marinković je izjavil, da bo osnovana bodoča jugoslovanska država pod žezlom Karajordjevičev na demokratskem federativnem temelju, tako da bodo vse zaokrožene jugoslovanske države ohranile široko avtonomijo. Vzor za ustroj bodoči državi SHS bo ustava švicarske republike.

Črnci za edinstveno državo SHS.

Dne 8. novembra 1918 je zborovalo v Viluzah v Črni gori grahovsko pleme. So glasno so sprejeli naslednjo resolucijo:

»Mi, narod grahovskega plemena, na tem shodu, vršecem se danes, dne 26. okt. (8. novembra) 1918 pred cerkvenim hramom v Viluzah slovesno izjavljamo celemu svetu, da zahtevamo, da se osnuje velika jugoslovanska država Srbov, Hrvatov in Slovencev, kateri bi morala pripadati tudi Črna gora. Kar se tiče oblike in uredbe te nove države, bomo priznali vse tisto, kar bo na splošno korist priznala večina jugoslovanskega naroda.«

Nato je ves narod glasno prisegel:

»Prisegamo, vsemogočnemu Bogu in pri vsem, kar nam je najsvetejše, da od tega ne bomo nikdar odnehal in da bomo pripravljeni za to stvar dati tudi poslednjo kapljico krvi. Kakor nam Bog pomaga!«

Potem so izvolili Narodni svet za grahovsko leme. Ta svet — tako slove poročilo v sarajevski »Srbski Zori« — bo stopil v stik z drugimi plemeni, da se osnuje potrebna narodna organizacija za ustvaritev edinstvene jugoslovanske države. Navdušenje naroda je nepopisno in široki sloji z nekoliko besedami razumejo važnost časa, v katerem živimo, tako da se more s polno nado trditi, da bo tudi v Črni gori trdna volja naroda zadušila vsak separatizem.

Bosanska stranka prava za Narodno veče.

Stranka prava za Bosno in Hercegovino je že 25. oktobra t. l. podala izjavo, da se strinja z Narodnim večem v Zagrebu. Ta izjava se pa v Zagrebu ni smatrala za dovolj jasno, na kar je strankin odbor 31. oktobra podal še sledečo izjavo: »1. Stranka prava za Bosno in Hercegovino brezpogojno sprejema program in sklep Narodnega veča v Zagrebu z dne 9. oktobra 1918 v celoti in brez pridržka. 2. Stranka prava za Bosno in Hercegovino sprejema v celoti pravilnik Narodnega veča, sklenjen istega dne v Zagrebu, kot obvezen za vse člane stranke. Obenem izjavlja stranka prava, da je napravila korake, da »Hrvatski Dnevnik« v teh velikih trenutkih uredi svoje stališče v soglasju z izjavo stranke ter prevzema odgovornost za njegovo pisanje.« Izjavo so podpisali nadškof dr. Stadler, pomožni škof dr. Ivan Šarić, Vancas, dr. Pouštin, dr. Pavičić, dr. Špačić, Baković, Frankini.

Slovenski katoličani na razpotju.

Zagreb, 28. »Glas Slovenaca, Hrvata in Srba« je objavil danes članek z nadpisom: Slovenski katoličani na razpotju. V članku z zadovoljstvom citira »Slovenec« članek z dne 25. t. m., v katerem je »Slovenec« zavzel stališče, da gre predvsem za ujedinjenje troimenskega naroda SHS.

Nadškof dr. Bauer za Katoliški dom v Zagrebu.

Zagreb, 28. Nadbiskup dr. Bauer je daroval 300.000 kron za katoliški dom v Zagrebu.

Hrvatski socialisti proti katoliški duhovščini. Zagreb, 28. V vrstah hrvatske socialistične stranke se širi silna agitacija proti katoliški duhovščini.

Sestanek frankovcev.

Zagreb, 29. novembra. Včeraj so imeli frankovci nekak sestanek. Kateroga se je udeležilo le malo pristavev, ker vsled prometnih težkoč niso mogli priti. Na dnevnem redu je bilo, ali naj se stranka razpusti ali pa pridruži Radiću. Ker ni bilo pristavev iz provinc, so sklenili, da naj stranka za enkrat še ne sprejema odločbe.

Izdajatelj »Cetinskih Novin« aretiran.

Zagreb, 29. novembra. Danes so aretirali v Zagrebu majorja Langaurja, izdajatelja »Cetinskih Novin«, ki je bil Črnogorcem zelo sovražnik.

Milan Accurti aretiran.

Zagreb, 28. Tu so aretirali radi denuncijantske afera z zagrebškim narodnim kazinom proslulega Milana Accurtija, bivšega prvega državnega pravdnika.

Žito za Srbijo.

Bakar, 28. novembra. Na Reko pričakujejo v kratkem času parnik »Baymanter« s 560 vagoni pšenice za Srbijo.

Madžarska nasilstva v Medmurju. — Mažari obetajo Medmurcem republiko.

Varaždin, 28. V Medmurju se nadaljujejo nasilnosti proti Hrvatim. Mažarski pandurji (orožniki) zapirajo Hrvate, krađejo, vamljajo celo v cerkve in so odvedli vse moštvo do 50. leta v Veliko Kanizo. Varaždinci so se obrnili na Narodno veče in prosijo pomoči.

Mažari so izdali »dragim in ljubim Medmurcem« razglas, v katerem jim obetajo pravo in svobodo, a ne samo tega, marveč tudi, da postane Medmurje samostojna republika.

Nemška nasilstva v Celovcu.

Celovec, 29. novembra. Včeraj se je mudil v Celovcu major Lavrič z nekaterimi Srbi in imel posvetovanja s komisarjem Smodejem. Celovčani so za to zvedeli. Ko se je zvečer odpeljal major Lavrič nazaj v Borovlje, so Celovčani, kakih 100 oseb, napadli hotel Trabesinger. Naši so zahtevali od »Soldatenrata« vojaško pomoč. Prišla je sicer patrulja, toda ta je pretaknila ves hotel z izgovorom, da išče nekega našega vojaka s kokardo. Osebe, ki udrele v hotel Trabesinger, pripadajo celovškemu »Soldatenratu«, ki je popolnoma boljševiski in ni pred njim še nikdo varen.

Ormož v slovenskih rokah.

Maribor, 29. novembra. Tudi Ormož je odstavil svoje dosedanje nemške gospodarje. Gospodujejo sedaj slovenski odvetnik dr. La-

šič, Ivan Veselič, Strelac, Sajovic, Kuharic, Kosanič. Dr. Delpin se preseli na Korosko.

Ornigova bolezen.

Maribor, 29. novembra. Bivši vodja nemškutarske štajercijanske stranke Ornig je nevarno obolel in se zdravi v graškem sanatoriju. Od časa do časa se mu blede, Zdravniki dvomijo, da bi okrevale.

Izpembe pri vodstvu mariborske pošte.

Maribor, 29. novembra. V četrtek dne 28. novembra so se v navzočnosti slovenskega častništva izvršile pri vodstvu tukajšne pošte sledeče osebne izpembe: Vodstvo glavne pošte št. 1 je prevzel na mesto Ferdinanda Tschesa Ludovik Josesek, vodstvo kolodvorske pošte mesto Teodora Mendela poštini kontrolor Jakob Novak.

Italijani na jugoslovanskih tleh.

Kako je v gorenski dolini.

Italijanska nenasilnost sega torej že tako daleč, da je dobila skomine tudi po gorenski dolini. Lahi so zasedli najprej Trbiž, potem Belo peč in sedaj so se začeli pomikati tudi proti rateški planoti. Orožniki so se jim dne 21. t. m. umaknili iz Bele peči v Rateče, takoj drugi dan pa iz Rateč v Kranjsko Goro. Prav tako je zapustila tudi srbska posadka rateški kolodvor, ki so ga zasedli Italijani. Kakor znano, dovoljujejo pogoji za premirje, da smejo Lahi zasediti črto od Trbiža čez Mangart in Triglav proti jadranskemu morju. Pogled na zemljevid pa kaže, da se kaj malo brigajo za to določbo in da zasedajo kraje, ki so že daleč izven te črte. Toda še več. Italijani patrolirajo celo po takih krajih, ki so čisto nedvomno izmuzli iz zasedbe. V določbah za premirje je namreč tudi tale točka:

»Vse doline, ki padajo s svojimi potoki v Savo, se ne smejo zasedati.«

Vzemimo sedaj poseben slučaj glede rateške planote na Gorenškem. Skozi vas Rateče teče od severa (to je od Karavank) proti jugu (to je proti juljskim Alpam) potok z imenom Trebiža. Izteka se pod rateško župno cerkvijo v jezero, ki ima zvezo s Savo. Svet, ki se nahaja na tem prostoru, ima 865 metrov morske višine in kaže odločno nagnjenje proti savskemu vodovju. Voda Trebiža se torej po pravici smatra kakor dotok Save in sicer kakor njen prvi dotok na levem bregu. Po našem prepričanju nimajo torej italijanske stranke nikake pravice prekoračiti mostu, ki pelje čez Trebižo. Kljub temu smo jih že videli korakati skozi Rateče. Vasi sicer Italijani še niso zasedli, nahajajo se pa vendar popolnoma v njenem obližju. Vozijo se tudi z avtomobili v Kranjsko Goro. Avtomobili bi morali pa imeti belo zastavo, da bi bilo ljudstvo pomirjeno. Tolažimo se z zavestjo, da laška nasilstva ne bodo dolgo trajala.

Iz Idrije.

26. novembra.

Italijanska godba igra skoraj vsaki dan na velikem trgu pred cerkvijo, a v cerkev se pa ne upa. Čudili smo se protekle nedelje, ko je stopil oddelek vojakov po 9. uri k vojaškemu duhovnemu opravilu, tudi general in nekaj častnikov je šlo v cerkev, a vojaške godbe nikjer. Ali je res tako strogo ločena cerkev od države, ali ne znajo primernih komadov, nam ni znano. Mi, ki smo drugače navajeni, smo se zavzeli, ko gre vse vojaštvo v cerkev, tam jim tudi vojaški duhoven pridiguje, pa je le tiha maša, a popoldne so pa zopet pred cerkvijo muzicirali.

Ljudstvo je zelo mirno; rudarji gredo kakor po navadi na svoje delo in drugih ne moti nenavaden položaj pri vsakdanjih opravilih. Italijanom se to kar čudno zdi, skrivnostno se pogovarjajo, kaj ko bi ne bil ta mir pred kakim viharjem. Tiha voda globoko dere. Morda imajo kje orožje in municijo skrito, da bi se nenadoma vrgli na nas. No, v tem oziru naj bodo brez skrbi, ravnsali se ne bomo, zadosti je bilo vojske nad štiri leta. Mi le čakamo, kako se mir sklene, in do takrat ne bomo skrivili lasu nobenemu Italijanu, ampak gledajo naj, kako nam popravijo, kar moramo radi njih dohoda trpeti.

Na eno stran so zastražili, da ne moremo ne občeati, ne živiti dobiti ne iz Logatca, ne iz Ljubljane. Na drugo stran, kamor oni mejijo, je sicer odprto, a nič ne pride. Izgovarjajo, da so mostovi porušeni in ni mogoče ne z vozni ne z železnico do nas. A kaj vidimo! Toliko vozov na dveh kolesih, brez števila avtomobilov, elegantnih, za bolne in ranjene in težke vozeve. To vendar ni po zraku sem prišlo, ali čez vode priplavalo! Bojimo se, da se v kratkem času prične lakota. Nekaj krompirja se je napeljalo, malo zelja in moke se je razdelilo, to bo kmalu pošlo, a kaj potem? Šest tisoč ljudi nekaj potrebuje in če se sproti ne dovaža, pride stiska. In zato se naši gostje prav nič ne pripravljajo. Govore sicer nekaj, da se je nasvetovalo, naj prosimo za privatno oskrbo, od vojaške strani še dolgo ne bo nič. A če prosimo, kakor se nasvetuje, za civilnega komisarja, se lahko sklicujemo pri sklepanju miru, da želimo naj se priklonimo Italiji. — Prej smo dobivali dvojno podporo za meso, da se je lahko nekaj ceneje sekalo, sedaj so nam pretgali zvezo s Kranjsko, a z juga se ne zmenijo, da bi nas odskočevali.

Do sedaj je visela slovenska in jugoslovanska zastava raz mestno hišo, sedaj so ju sneli in na treh krajih so le italijanske trobojnice. Popraševalo se je po vzroku. Pri gerentski seji je naznanil gerent Straus, da je sam zaukazal odstraniti zastavi, ker mu je neki italijanski podčastnik v gostilni to nasvetoval. Predsedniki so bili zelo ogorčeni, zahtevali so, da se spet razobesili, a gerent se ni udal, glasovala mu je potem večina nezaupnico. Drugod so siloma odstranili našo zastavo, ljudje so se upirali in branili svojo čast in prepričanje. V Idriji pa — v drugem največjem mestu Kranjske pa je šepetajoč opomin v gostilni zadosti, da stisnemo rep in zbežimo. Ko bi bili za to znali oni, ki so spet upljali Strausa na gerentsko mesto, bi se bili gotovo trikrat premislili.

Italijan se pomika čez demarkacijsko črto proti Zirem. Zeleti bi bilo, da bi mu Narodna vlada to ravno tako preprečila, kakor izlet na Vrhniko.

Italijani v Trbižu.

Celovec, 28. (Lj. k. u.) O Italijanih, došlih v Trbiž, prinašajo »Freie Stimmen« nastopno poročilo: V Trbižu in okolici se nahaja trenutno brigada Porto Maurizio, ki šteje približno 6000 mož. Častniki se trudijo, da se izognejo vsakemu razporu. Med italijanskimi vojniki vlada stroga disciplina. Vojaštvo mora biti ob 7. uri, častništvo ob 9. uri zvečer doma. Napram civilnemu prebivalstvu, kateremu je bilo orožje odvzeto že 1. t. m., se obnašajo Italijani obzirneje. V mestu kakor tudi v okolici vlada popoln mir in varnost. Promet je urejen s propustnicami. Italijani so zasedli okrajno sodišče in so tudi že namestili italijanske sodnike, druge urade nameravajo prevzeti prihodnje dni. Italijani rekvirirajo mnogo krme in kornje, v Zilski dolini tu li živino. Dopolnjevanje živil za italijansko vojaštvo še ni urejeno, ker je treba poprej popraviti poškodovani most. Živil iz Italije ni videti mnogo. Proti Kranjski stoji italijanske predstraže za Belo pečjo. Majhni slovenski in srbski oddelki so se ob prihodu Italijanov umaknili iz Rateč proti Kranjski gori. Kakor pripovedujejo italijanski častniki, zahtevajo Italijani Kanalsko dolino kakor tudi trbiško in rabelsko ozemlje, torej popolnoma nemške kraje koroske dežele.

Italijani nameravajo zasedeti Ljubljano?

Zeneva, 28. Lyonski listi sporočajo: Italijanska vlada se z ozirom na ljudstvo ne more odpovedati zasedbi Ljubljane, Reke in pa Inomosta.

Laška nastilja v Istri.

Zagreb. Poverjenik za Istro pri vladi Narodnega veča SHS je dobil iz Pazina naslednja poročila: V Pazin je došel vrhovni poveljnik italijanske zapadne armade vojvoda Aosta. Italijani so odstranili vse slovenske napise na javnih poslopih. Z interniranci, ki jih dovažajo iz Istre v Pazin, postopajo silno surovo. Spati morajo na golih tleh brez blazin in odej. Italijani so razpustili občinski odbor. Imenovali so girentski svet. Ta girentski svet obstoja iz petih članov, med njimi sta samo dva Hrvata, vsi drugi so Italijani, čeprav je med prebivalci komaj 5 odstotkov Italijanov. Mesto Pazin je popolnoma odrezano od ostalega sveta. Pisma in časopisi ne prihajajo vanj. Italijani so razglasili nad mestom in okolico preki sod. Za najmanjše prestopke nalagajo Italijanske oblasti ostre kazni. Kdor le more, beži preko mej. V Tinjano so odstranili domači Italijani pod zaščito italijanskega vojaštva vse hrvatske zastave. Ko je učiteljsko protestiralo, se je izrazil italijanski poveljnik: »Kaj ne veste, to je danes Italija. Kdor ni zadovoljen, naj gre na Kranjsko ali v Srbijo.« V Oprtljah so udrili italijanski vojniki v stanovanje kaplana Glavinčič in mu odnesli pohištvo in drugo blago v vrednosti 30.000 K, njemu so dali tri krome na pot in ga s silo napodili iz vasi. V Glošnjano so internirali učitelja Iskro.

Naši interniranci v Gradišču pred ameriško komisijo?

Gorica, 27. novembra. O usodi tistih naših rojakov, ki so jih Italijani kot bivše avstrijske vojake internirali v Gradišču ob Soči, se govori: Naši interniranci so tam zaslili pred posebno komisijo, ki obstoji iz samih Amerikanov. Ta ameriška komisija — baje — sprašuje naše ljudi, soli za Italijo ali pa Jugoslavijo ter jih nato spusti domov.

Tržaška trgovina pod Italijo.

Trst, 28. V »Giornale d'Italia« je priobčil poslanec Chiessa članek, v katerem razpravlja o gospodarski bodočnosti Trsta ter pravi: Nevarnost, da bi se tržaški trgovci razšli in se umaknili v notranje dežele, da bi od diri-girali trgovino potom luk Sredozemskega morja, je zmanjšana, kar so tržaški trgovci izjavili, da ne nameravajo zapustiti Trsta. Chiessa zahteva od vlade, naj hitro in odločno dela. Sedaj je najvažnejša organizacija trgovska mornarica potom parobrodskih društev. Vsi pomorski častniki so izjavili, da bodo podpirali italijansko trgovino. Tako so se izmed lastnikov parobrodskih podjetij med drugimi izjavili za italijansko paroplovbo bratje Cosulich, Premuda in Polich. Polich je nekaj časa dvomil, naj li plovejo njegove ladje morda rajše pod jugoslovansko zastavo. Sedaj se je tudi ta izjavil za Italijo in pustil svoji tvrdki čisto italijanski značaj. Tudi bratje Cosulich so odslej popolnoma italijanska trdka.

Istrski Lahi v laški vojski.

Fužine, 29. novembra. Vsled naredbe italijanskega generala di San Marzano se je javilo v Istri v italijansko vojsko do 27. novembra 1371 italijanašev.

Na Reki ostanejo le Francozi, v Pulju Italijani, v Dalmaciji Angleži.

Bakar, 28. Tu in na Reki se trdovratno širijo vesti, ki pa so doslej še nepotrjene, da bodo na Reki ostali za posadko le Francozi, medtem ko Lahi odidejo. Pulj bi imeli zaseden le Italijani, Split in ostale dalmatinske luke pa Angleži. Če bi bila ta vest resnična, utegne biti to posledica intervencije o strani entente. V tem slučaju pa bi bilo tudi pričakovati ukrepov entente tudi za ostalo slovensko Primorje in zaledje, ki je imajo sedaj zasedeno Italijani. Priobčujemo to vest, ne da bi mogli jamčiti za njeno istinitost.

Lahi v Pakru.

Pakar, 28. novembra. Iz Bakarskega pristanišča poročajo, da so Italijani odpeljali tam se nahajajoče jugoslovanske vojne ladje. Kam so jih odpeljali, ni znano.

Japonci v Da'maciji.

Sibenik, 28. Sem sta došla dva japonska rušilca.

Italijani silijo učiteljsvo, naj agitira za Italijo. Bakar, 28. Italijani so izdali ukaz, da morajo vsi učitelji agitirati med prebivalstvom za priklonitev zasednega ozemlja k materi Italiji.

Železniška zveza Zagreb-Reka.

Bakar, 28. Veliki župan reški dr. Lenac se je razgovarjal z italijanskim podpolkovnikom Bertolinijem, da bi se zopet uvedla železniška zveza med Zagrebom in Reko.

Lahi zaplenjajo ladje.

Bakar, 28. novembra. Danes ob 9. uri 55 minut popoldne je odpelja trgovska ladja »Afrika« s torpedovko št. 83 proti »Velim vratom«. Zdi se, da so obe ladji zaplenili Italijani in ju odvedli v Italijo.

Iz Češke.

Masaryk.

Praga, 28. novembra. Predsednik češko-slovaške republike Masaryk pride med 10. in 12. v Prago, kjer ostane 14 dni. Nato se vrne

v Pariz, da se udeleži mirovne konference. Tudi zunanji minister Beneš se po sklenjenem miru vrne na Češko.

Spopadi med Nemci in Čehi.

Praga, 29. V Mostu pri Pragi so se večeraj spopadli Čehi in Nemci. Več oseb je mrtvih in ranjenih.

Poljsko.

Pogromi v Galiciji.

Dunaj, 28. novembra. (Lj. k. u.) Kakor poročajo listi, so se včeraj vršili proti pogromom štirje protestni shodi, ki jih je sklical židovski Narodni svet. Begunci, ki so se pred nekaj dnevi vrnili iz Lvova, so se udeležili teh shodov in so potrdili te grozovitosti. Rejni govorniki so obsojali postopanje Poljakov in so zahtevali takojšnjo prihoda zaveznikov čet v vzhodno Galicijo, da se prepreči daljnje prelivanje krvi. Kakor doznava »Neues Wiener Tagblatt«, se je podala včeraj iz Budimpešte v Lvov komisija, sestojajoča iz šest ententnih častnikov, da na licu mesta izvedejo poizvedbo o preganjanju židov v svrhu poročanja svojim vladam.

Dunaj, 28. novembra. (Lj. k. u.) Kakor poročajo listi, se je odpravilo včeraj odposlanstvo tukajšnjega Narodnega sveta k poverjeniku poljskega poslanstva dr. Habichtu, da zahteva od poljske vlade takojšnjo preiskavo in najhitrejšo pomoč za žrtve. Dr. Habicht je obljubil, da bo poljska vlada storila vse, da se krivci najstrožje kaznujejo.

Pojska vojska zbrana na ogrski meji.

Budimpešta, 29. Budimpeštansko časopisje javlja: Na ogrski meji stoji 60.000 mož poljske vojske, ki so pripravljani, da vkorakajo na Ogrsko.

Nagla sodba v Galiciji.

Dunaj, 29. Poljski likvidacijski odbor je razglasil nad celo Galicijo naglo sodbo.

Nemčija.

Oficilen naslov entente Nemcem: Huni.

Pariz, 29. Ententa bo oficijelno sklenila, da se bodo Nemci v bodoče vsled svojega grozovitega načina vojskovanja, v katerem se niso popolnoma nič ozirali na človekoljubne predpise mednarodnega prava, v bodoče oficijelno imenovali Huni.

Južna Nemčija proti Berlinu.

Karlsruhe, 29. Na skupščini badenske deželne uprave so sklenili, da se naj Badenska loči od Berlina.

Italijani grozijo, da zasedejo Monakovo. — Bavarska namerava z entento skleniti poseben mir.

Monakovo, 29. Tukajšnje časopisje sporoča, da groze Italijani z zasedbo Monakova. Bavarska vlada je sklenila, da se izogne zasedbi Monakova, predlagati ententi, da naj z Bavarsko sklene poseben mir.

Bavarska vlada odklonila vsako občevanje z berlinsko vlado.

Monakovo, 27. novembra. (Lj. k. u.) »Korrespondenz Hoffmann« javlja: Ministrstvo za zunanje stvari je poslalo smoti bavarskemu poslaniku v Berlinu nastopno brzojavko, da jo izroči uradu za zunanje stvari: Novi poizkus, nadaljevati stari način urada za zunanje stvari da bi se nemški narod iznova prevrnil za spoznanje resnice, je dal ministrstvu za zunanje stvari narodne države bavarske povod, odkloniti vsako občevanje s sedanjimi zastopniki urada za zunanje stvari. Podpis: Kurt Eisner.

Težavo v izvedbi pogojev za premirje z Nemci.

London, 27. novembra. (Lj. k. u.) Kakor doznava Reuterjev urad, je izjavil dr. Solf, da bo izvedba pogojev za premirje glede izročitve lokomotiv, železniških vagonov itd. čimdalje težja. Izraza se želja, da se rok za izročitev podaljša do 1. februarja.

Nemčija v razsulu.

Časopisje centra je dvignilo klic proti Berlinu kot prestolici Nemčije. Pišejo: Dokler so vladali Hohenzollerci, je Berlin odrival ostala kulturna središča v Nemčiji. V dneh novembra se je pa Berlin sam pahnul s prestola. Berlin je preveč napet lok, nemško ljudstvo mu mora odgovoriti tako, kakor zasluži. A ne samo časopisje centra, tudi drugi nemški listi se zavzemajo za to, da bodi bodoče glavno mesto Nemčije Monakovo ali pa Dunaj. Izvzemši Prusov vse nemško časopisje kliče: Proč od Berlina!

Nemška cesarica z otroci prišla na Nizozemsko.

Haag, 29. Nemška cesarica se je pripeljala s svojimi otroci na Nizozemsko, kjer išče zavetja.

Viljem II. bolan.

Amsterdam, 28. Bivši nemški cesar Viljem II. je resno obolel za špansko boleznijo.

Bivši nemški vladarji izvažajo z letali svoje premoženje v Švico.

Frankobrod, 28. »Frankfurter Zeitung« sporoča: V Švici sodijo, da so z letali, ki se jih je v zadnjem času več spustilo v Švici na tla, pripeljali v Švico premoženje bivših nemških vladarjev, da ga ne morejo zapleniti nemške republikanske oblasti.

Ententa.

Ententa bo zahtevala izročitev Viljema II.

Pariz, 28. Reuter sporoča: Francoski juristi so po izvednem proučevanju izjavili: Nizozemska je dolžna, da odredi izročitev bivšega nemškega cesarja. Podal ni nobene izjave, da se odpove prestolu. Zato nima pravice, da bi zahteval, da j ga smatrajo za zasebnika in tudi ne, da mu Nizozemska da zavetj-sče. Zavezniki bodo skupno zahtevali, da naj se jim bivši cesar izroči.

Francosko vrhovno poveljstvo proti nemškemu toževizmu.

Genf, 28. Pariški listi javljajo: Francosko vrhovno poveljstvo je zapovedalo armadi, ki prodira v Nemčijo, da ne sme trpeti nobenih boljševiških delavskih in vojaških svetov in naj jih zapre, če bi poskušali nadaljevati svoje delovanje.

Militarizem v Angliji.

London, 28. Angleški vojaški urad je naznanil, da bodo morali angleško armado pomnožiti, ker stanje pred vojsko ne zadošča za vzdrževanje posadk in kolonialnih armad. Za-

to so sklenili, da bodo morali moški od 19. do 35. leta služiti še dve do štiri leta.

Novi angleški parlament.
London, 28. Novoizvoljeni parlament se bo sestel 26. januarja 1919.

Ententa boče vkrakati v Berlin. — Francozi proti rdečim zastavam nemške vojske.
Berlin, 28. Ne le Francozi, marveč tudi Angleži vztrajajo na načrtu, da vkrakajo v Berlin skozi braniborska vrata. — Ko so prišli Francozi na Badenskem čez most pri Weisweilu in Sasbachu, so razvili trikolore in razglasili, da bodo streljali na vsakega nemškega vojaka, ki bi prišel do mostu pod rdečo zastavo.

Priprave za volitev predsednika ameriških Zveznih držav.
Columbus (Ohio), Reuter: V Ohio so otvorili uradno volilni boj za izvolitev generala Pershinga predsednikom ameriških Zveznih držav leta 1920.

Ententno brodovje v Odesi. — V Moskvi je razglašeno oblegovalno stanje.
Kijev, 29. Iz Odesa se sporoča: Tu sem je priplulo brodovje entente. Dalje je došla vest, da je vlada sovetov v Moskvi razglasila oblegovalno stanje v Moskvi.

Razna poročila.

Mirovna konferenca — bo kmalu.
London, 27. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Mogoče je, da se mirovna konferenca sestane še prej, nego se domneva, ker so mnoge priprave že dokončane. Angleški mirovni odposlanci in njih osebe bodo šteli 450 do 500 mož. Stanovanja zanje bodo pripravljena tekom 14 dni. Med drugim se bosta domnila Lloyd George in Clemenceau o priliki Clemenceaujevega poseta v Londonu, kdaj naj se sestane mirovna konferenca.

54.000 Francozov v Budimpešti.
Budimpešta, 28. Budimpešto in okolico bo zasedlo 54.000 Francozov.

Generalni tajnik Avstrijske-ogrške banke odstopil.
Dunaj, 29. Generalni tajnik Avstrijske-ogrške banke pl. Schmidt je odstopil.

32 tisoč milijonov kron bankovcevi.
Dunaj, 29. Promet Avstrijske-ogrške banke z bankovci je dosegel ogromno vsoto 32 tisoč milijonov kron.

Za konfiskacijo premoženja grofa Berchtolda.
Solnograd, 29. V solnograški deželni skupščini je bil podan predlog, da naj se konfiscira premoženje grofa Berchtolda kot povzročitelja vojske.

Krivce vojske pred sodišče!
»Temps« zahteva, naj se ustanovi mednarodni sodni dvor, ki naj sodi bivšega nemškega cesarja, nem. diplomate in generale, ki so odgovorni za vojsko, ker jih v Nemčiji nočejo klicati na odgovornost. Tudi »Matin« zahteva, da naj izroči Nizozemska Viléma II., da ga bodo kaznovali za njegove zločine.

Podvodniki in mednarodno pravo.
London, 27. novembra. (Lj. k. u.) Kakor doznajajo »Times« iz Newyorka od dobro poučene strani, se bo ameriška komisija za pogoje za premoženje, ki zavzela za mednarodno pravo, odpravljajo kot orožje proti trgovinoma določbo, po katerih se podvodniki popolskemu plovstvu.

Politične novice.

Kako si Nemci to mislijo? »Grazer Tagblatt« piše, da »Slovenci s srbskimi čepci samo zato zasedajo nemško ozemlje na Stajerskem, da bi Nemcem odrezali zadnjo dovozno žilo z juga: železniško progo: Spielfeld—Radgona. To morejo z neznanimi čepci izvesti, ker Nemci nimajo nikake vojaške opore. Na nemških centralnih mestih, meni list, očitno ni veliko politične pameti, kar ni čudno, ker so sestavljena večinoma iz ljudi, ki se morajo pogajanja z našimi slovanskimi nasprotniki žal še le učiti. Kako si neki to mislijo? Pasji bič, ječa, vialice — ka-iz? Sploh so pa Nemci postali že smešno majhni in klee pred Slovani skoroda na kolnih. Seveda, izgubili so nadvlado in sedaj vidimo, koliko je bila vredna notranja sila tega »Herrenvolka«!

Po starem načinu. Dne 26. t. m. je izdal nemški koroški izvršilni odbor poročilo o prihodu srbskih čet na Koroško in zasedbi Pilberka in Sveinevasi. Poročilo, katero smo priobčili tudi mi, pravi, da se je s pooblaščenim jugoslovanske vlade sklenil dogovor, glasom katerega zasedajo Jugoslovani ozemlje do Zile in Zilice ter Drave, dalje govori o prevzetju oblasti in varstvu nemške manjšine itd. Glasilo koroških Slovencev »Mira« v posebnih izdajah označuje to nemško oficijelno poročilo kot sleparsko. Vse v poročilu navedeno določbe se namreč niso sporazumno sklenile, marveč je to bil le predlog nemškega koroškega izvršilnega odbora, o katerem se pa še ni sklepalo ter so Slovenci stavili protipredlog. Vse to je nemško oficijelno poročilo zamolčalo, da bi prevarilo preprosto slovensko ljudstvo. Tega nepoštenega načina, ki jim je v prejšnjih dobah žal le predobro služil, se koroški Nemci tudi sedaj še sploh ob vsaki priliki poslužujejo. No, v teh velikih časih se s takim malenkostnim orožjem le osmešijo.

Celovski občinski zastop, v katerem so doslej sedeli sami nemški nacionalci, so izpolnili s 4 zastopniki nemške krščanske socialne stranke in 8 socialnimi demokrati.

Z »demobilizacijo« ženstva v armadi se je te dni pečal začasni koroški nemški deželni zbor. Socialno demokratični poslanec Errath je stavil predlog, naj se iz vseh vojaških pisarn in zavodov, kakor tudi z zasebnih podjetij nemudoma odpuste ženske moči in nadomeste z invalidi in drugimi moškimi, ki so po razpustu armade ostali brez dela in zaslužka. Proti temu predlogu se je oglašala poslanka gospa Ana Cröger, ki je naglašala, da pač ne gre, da bi se sedaj ženstvo, ki se je v armadi npravno in telesno uničilo, vrlo enostavno na cesto. Vsekakor se je treba v prvi vrsti ozirati na invalide in druge odpuščene vojake, toda tudi ženstvo, ki je v vojni nosilo ogromno breme dela in žrtve, ne sme ostati brez kruha. Predlog so odkazali gospodarskemu odboru.

Kdo je prepeljal leta 1916. mir? »Dei Hilar« javlja: Bivši honyedni minister baron Hazai je dokazal l. 1916. cesarju Francu Jo-

žefu, da Avstriji-Ogrski ni mogoče nad pol leta nadaljevati vojske. Prosil ga je, naj sklene mir, da reši prestol in čomovino. Cesarjevi svetovalci so se temeljito bavili s poročilom. Odgovorni ogrski državniki so skupno z avstrijskimi ministri nastopili proti Hazaijeve-mu nazeru in so vladarja prepovedali, da se nanj ni oziral. Ogrska vlada ima v rokah Hazaijevo vlogo in je že uvedla preiskavo.

Kardinal Amette proti napadom na papeža. »Revue de Paris« je nedavno priobčila članek, v katerem je anonimen pisec ostro napadal papeževu »politiko« in podtikal njegovim delom globo namene. Na ta članek je odgovoril kardinal Amette, pariški nadškof, v »Semain catholique«. Odločno je zavrnil napade in podtikanja in rekel med drugim: »S polnim poznavanjem stvari znova potrjujemo, da je sv. oče te tedne vojne še pomnožil dokaze svoje blagovolnosti ne le nasproti Franciji, temveč tudi nasproti njim zaveznikom in ni nikoli zahteval kaj drugega, nego mir, ki odgovarja pravičnosti in legitimnim aspiracijam narodov.«

Kako so »zmagali« Italijani. Častniki, ki so jih bili Italijani na južnem Tirolskem s četami vred protipravn »ujeli« potem, ko je že bilo sklenjeno premirje, a jih kasneje na avstrijski protest izpustili, privedejo, da jih je pred izpustom sklical eden najvišjih italijanskih častnikov in imel nanje daljši nagovor. General je svoj govor zaključil z besedami: »Človeškega obžalovanja nad uročo avstrijske armade. Rekel je: »Ako bi bila avstrijska armada vztrajala samo še 14 dni, pa bi bila ostala zmagovalka, ker bi bil v tem času nastopil razpad italijanske armade. V italijanski 6. armadi je bil že določen dan za izpust.« — S takimi besedami se čudovito utema, kar je priznal Orlando, da se je namreč ob koncu vrtele vse okoli tega, kdo bo le par ur dlje vzdržal. Da to ni bila avstrijska armada ni bila niti najmanj zasluga italijanske vojske, marveč notranje razmere, ki so se medtem razvile in začele učinkovati na fronto. Avstrijsko fronto je podrla doma zmagujoča misel osvobodilnih se narodov. To je vsa skrivnost laške zmage.

Režidovljena Nemška Avstrija. Sedanja nemško avstrijska vlada med nemškimi narodom ne živi osebnega zaupanja in simpatij. Med katoliškimi Tirolci se sliši sploh en sam glas: Proč od Dunaja! To pa v prvi vrsti zato, ker imajo večino uradov nove vlade v rokah Judje. Tako niše grška »Teresenost«. Tudi socialnodemokratični »Arbeiterwille« se reča z neznanjem nasproti novi vladi in piše med drugim: »Vladi se tudi očitno, da so v njej večinoma Židje. To sicer ne odzvarja dejstvom, vendar se pa ne da tačiti da se posamezni nekrščanski državni funkcionarji malo ozirajo na razpoloženje med prebivalstvom in porabljajo v svojih uradih ožje znanec kot pomožne moči. List zahteva, naj se čimprej razpišejo volitve v konstituantno.

Dnevne novice.

Hranilnica in posojilnica v Mengšu je odstopila od Zadrzne centrale in pristopila k Zadrzni zvezi.

Rezervnim častnikom. Razglas Narodne vlade SHS v Ljubljani od dne 22. novembra 1918 v št. 12 »Uradnega lista« pod gorenjim naslovom, se pojasnjuje ozir. spopolni s'edeže: Častniki, ki ne reflektirajo na državno službo in dokažejo, da so začasno brez zaslužka, dobe za največ tri mesece gažo, stalno stanarino za mesto Ljubljano in relutum za prehrano. Te pristojbine bodo izplačane 1. vsakega meseca v naprej pri likvidaturi intendantce v Ljubljani proti pobotnici, na podlagi vsakomesečnega potrdila magistrata, oziroma občinskega urada, da je dotičnik res brez vsakega zaslužka. — Prehrane v naturi ni mogoče dovoiti radi pomajkanja živl in ker je prevzela civilna oblast vse zaloge v svojo oskrbo.

Času primerano bi bilo — tako nam priporoča dopisnik — ako se odpravijo v zasebno občejanju vsi naslovi — v prvi vrsti pa razni dvorni, cesarski, vladni, tajni itd. svetniki, dvorni čohaviljci. V uradu naj bo tajnik, sodnik, koncipist, ravnatelj itd., v zasebnem občejanju pa gospod N. N. Trgovca, obrtnika se tudi ne kilče gospod trgovec, gospod obrtnik N. N., zakej bi se ravno uradnika moralo vedno nasloviti z uradnim njegovim značajem. — Isto velja za plemstvo in vsakršno odklikovanje. — Proč z vsem, kar diši po bicantizmu. Taka šara ni več za sodanje časa!

Beseda v pojasnilo! Morebiti se bo zgodilo začetkom decembra, da ponekod uradniki a i uslužbenci ali učitelji ali vojaženci ne bodo redno prejeli svojih prejemkov. Vse smo ukenili, da bi teh nerednosti ne bilo. Pomisliti se pa mora, da imamo izredne težave. Ne zaradi denarnih sredstev, katerih nam ne manjka, pač nas pa zelo ovira dosežanje razmerje z Gradcem, Celovcem in Dunajem, odkoder so se plače doslej nakazovale. Kakor upamo, bomo z novim letom tudi v tem oziru stali že popolnoma na lastnih nogah. Tudi svojo pošto hranilnico z njenim prometom bomo dotlej menda že imeli. Za mesec december smo se dogovorili z nakazujočimi uradi v Gradcu in na Dunaju, da vse nakazaje seveda iz naših denarnih sredstev, kakor so nakazovali doslej, ker imajo v rokah vse sezname, naši pa še niso popolni. Če bi se ta dogovor pomotoma ne vzdržal povsod, smo ukenili vse možno, da naši uradniki, uslužbenci itd. dobe svoje plače pri davkarjih, na katere se naj obrnejo. Mala zakasnitev, če bi nastala, naj nikogar ne vznemirja. Živimo čele v začetku svoje mlade svobode, gradimo si šele svojo hišo, toda kakor sem prepričan, na trdni podlagi. — Poverjenik za finance: Dr. Kukovec.

Predavanja na zagrebški univerzi se ne prične, kot se je prvotno pomotoma poročalo, šele januarja, temveč že 8. decembra.

Volitev dveh članov ljudskoškolskih učiteljev kot članov višjega šolskega sveta v Ljubljani. Vsled razpisa Narodne vlade SHS v Ljubljani, oddelek za nauk in bogočastje, z dne 19. novembra 1918, št. 5899, se v svrhu prehodne uprave za Kranjsko, Goriško, mesto Trst z okolico in za Stajersko in Koroško, kolikor sta ti deželi države SHS, ustanovi višji šolski svet v Ljubljani, ki prevzame po se do sedanjih deželnih šolskih svetov. Ta šolski

svet sestoji med drugim tudi iz dveh članov ljudskoškolskega učiteljstva, oziroma iz dveh namestnikov. Vsak stalni, začasni in namestni učitelj (učiteljica) ima pravico, da voli. Vsak volilec voli le enega člana in enega namestnika. Izvoljena sta ona dva člana, oziroma ona dva namestnika, ki sta dobila največ glasov. — Dostavek: Pravico volitve pa imajo tudi vse učne moči privatnih šol, kakor tudi vse učiteljstvo, ki je na dopustu.

Članom »Slomškove zveze«. Naša kandidata za Višji šolski svet sta: Strukelj Ivan, nadučitelj na Viču, za člana; Sadar Adolf, voditelj deželnega vzgojevališča v Ljubljani, za namestnika. Volite zanesljivo le ta dva kandidata, da ne cepite po nepotrebnem glasov. — Odbor.

Nova vlaka na progi Zidancs—Zagreb. Počeni s prvim decembrom t. l. bosta vozila na progi Zidancs—Zagreb oziroma Sisak zopet vlaka 502 in 503. Prvi, ki ima zvezo z dunajskim osebnim vlakom 35, odhaja iz Zidancs mesta ob 1.10 popoldne ter pride v Zagreb ob 3.38 popoldne, drugi odhaja iz Zagreba ob 1.10 popoldne ter pride v Zidancs ob 3.45 popoldne ter ima zvezo z osebnim vlakom 32 proti Dunaju.

Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani izhaja do nadalje po potrebi, in sicer ob 4. uri popoldne. Posamezne številke stanejo 20 vinarjev ter se dobivajo pri upravnistvu (Miklošičeva cesta št. 10, pritličje) in po tukajšnjih trafikah. Uradni list se tudi lahko naroči in sicer proti mesečnemu obračunu (posamezne številke 20 vinarjev, po pošti 3 vinarje več); ljubljanski naročniki naj za sedaj sami pošiljajo ponj v upravnistvo. Vsako izšlo številko naznanjajo ljubljani.

Na nepošten način prisvojeno blago. Poverjenosti za javna dela in obrt javlja: Vedno bolj se množijo ovadbe o raznih, celo najuglednejših trgovcih, da so kupili razpo blago od ljudi, o kateri so morali vedeti, da so si isto prisvojili na nepršten način. Trgovci, ki so nakupili katerekoli množine takega blaga, se nujno pozivljajo, da takoj, najkasneje pa do 10. decembra t. l. priidajo »Prehodno-gospodarskemu uradu«, Turjaški trg št. 1 v Ljubljani, kaj so kupili, po katerih cenah in koliko imajo tega blaga v zalozah, sicer se bo proti njim brezobzirno kazensko postopalo. V Ljubljani, dne 28. novembra 1918. — Poverjenik: Ino V. Remec, s. r.

Iz Kranja. Dijaki priide v soboto, dne 30. novembra ob 8. uri zvečer in v nedeljo, 1. decembra ob pol 4. uri popoldne v dverani Ljudskega doma gledališko predstavo »Garcia Moreno«.

Ljubljanske novice.

I Jugoslovanski admiral v Ljubljani. Sinoči ob 11. uri je došel v Ljubljano jugoslovanski admiral Ciril Koch v spremstvu štirih drugih častnikov jugoslovanske mornarice.

I Pogreb v Ljubljani umrlega srbskega poročnika Antonijeveča se je vršil včeraj kar najslavnejše. Pred mrtvašnico in na grobu je zapel pevski zbor »Glasbene Matice«. Pogreba so se udeležili zastopstvo vlade Josip Pogačnik, dr. Lovro Pogačnik, dr. Ivan Tavčar in dr. Karel Triller, nadalje general Istvanovič, podpolkovnik Švabič, »Orli«, »Sokolci«, vojaška godba, oddelek s'bskega in našega vojaštva in izredno veliko občinstvo.

I Sentpetersko prosvetno društvo. Pri prireditvi, ki se vrši v nedeljo, dne 1. decembra ob pol 4. uri popoldne v društvenem domu na Selu, vprizori dekliški odsek Krekovo zadnje dramatično delo »Ob vojski«, pred njo deklamujeta gđc. Primic S. Gregorčiča »Naš čolnic otmimo« in g. Josip Pirc »V pelnični noči«. Vabimo k udeležbi.

I Slovenska Marijina kongregacija pospoda. Redni tedenski shod v ponedeljek dne 2. decembra ob pol 8. uri zvečer v kongregacijski kapeli oo. jezuitov.

I Sentpeterski Orel v Ljubljani vabi svoje člane in prijatelje k razgovoru, kateri se vrši v soboto, dne 30. novembra ob pol 8. uri zvečer v dvorani Sentpeterskega prosvetnega društva. Poročilo: »O nalogi Orla v bodoče.« Nazdar!

I Obrana enoboštva. To bo predmet propovedi v nedeljo dne 1. decembra ob 5. uri popoldne v kapeli oo. jezuitov. Ženstvo prosimo, naj blagovolj odstopiti nekaj klopi gospodom in starijšim vernikom.

I Ljubljani — Ljubljana. Dobili smo vprašanje: Zakaj rabi poštni urad glavnega mesta Slovenije še vedno pečat — Ljubljani — Ljubljana?

I Sestanek jugoslovanskih podčastnikov. V nedeljo, dne 1. grudnia se vrši na verandi hotela »Union« ob 10. uri dopoldne sestanek jugoslovanskih podčastnikov. Udeležite se ga množično. Gospodje poveljniki oddelkov se prozijo, da bi dali v tem času podčastnikom prsto.

I Vsi gg. častniki, podčastniki in moštvo tu tih držav, ki se nahajajo še v Ljubljani, naj se takoj zgleda pri štacijskem poveljstvu SHS (Bavarski dvor), kjer dobe legitimacije in dovoljenje za bivanje v Ljubljani. Opozorja se, da se bo proti vsakemu, ki nima legitimacije ali dovoljenja, najstrožje postopalo. Ujeti laški častniki se sware, hoditi po gostilnah, kavarnah ali sploh po ulicah v civilni obleki. — Stacijsko poveljstvo SHS.

I Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani je pričelo z rednim delovanjem kot pred vojno. Društveni prostori Cradišče št. 17. Uradne ure so vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje. Trgovce in trgovske nastavitelje vabimo k pristopu, obenem opozarjamo na našo posredovalnico za službe.

I Zadruga modistinj ima v nedeljo, dne 1. decembra 1918 popoldne ob 2. uri svoj občni zbor v Zadrzni pisarni v Gosposki ulici št. 5. Radi neudeležbe dne 24. t. m. se je sklenilo vsako članico kaznovati z globo, ako se ne udeležijo zborovanja. Načelstvo.

I Vsi obrtniki kovinskih obrtov so radi dobave demobilizacijskega blaga vabljeni na nadaljnji večen razgovor, ki bo v nedeljo, dne 1. decembra ob 9. uri dopoldne v Zadrzni pisarni, Sv. Petra cesta št. 5, I. nadstropje.

I Umrla so v Ljubljani: Marija Seliskar, žena posestnika, 53 let. — Josip Zagradnik, sin železn. ključavničarja, 3 leta in pol. — Marija Pogačnik, šivilja, 47 let. — Otton Stadek, davčni asistent, 31 let. — Jakob Jan, berač, 51 let. — Josip Janelj, dlnar, 53 let. — Fren Zamen, tovarniški delavec, 62 let. — Kristina Šušnik, trgovčeva vdova, 78 let. — Vladimir Sivka, sprevednikov sin, 4 mesece. — Frančiška Juvan, tobačna delavka, 48 let. — Alojzija Ja-

godic, žena finančnega oficijala, 54 let. — Te-rezija Krajshek, žena železnicarja, 58 let.

I Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 17. do 23. nov. Novorojencev 12, umrlih 40. Od umrlih je domaćinov 25, tujecev 15. Umrli so: za jetiko 2 (oba tujsca), za različnimi boleznimi 26, za pljučnico 3, za influenco 9 (med njimi 4 tujsci). Za grižo je obolel 1 tujec.

Te dni izide veliki jugoslovanski skladni koledar! Opozorjamo, da to pristno domače delo daleč nadkriljuje tuje izdelke te vrste, in ne pride v poštev samo v pisarnah, kjer je popolnoma nenogrešljivo, temveč bo služil tudi v družinskih sobah kot prispevka novega časa.

Opremljen bo koledar s slikami sv. Cirila in Metoda in bo nosil čisto slovensko lice. Slikar Gaspari ga je okrasil s primernimi narodnimi ornamentmi. Koledar bo veljal 8 K in se bo prodajal v Katoliški knjigarni v Ljubljani.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. Danes, v petek, ostane gledališče zaprto. V soboto, dne 30. t. m. ob pol 8. uri zvečer opereta »Michuievi hčerki« za C abonement. — V nedeljo, dne 1. decembra t. l. ob pol 3. uri popoldne se ponovi »V Ljubljano jo dajmo« in »Nemški ne znajo« izven abonementa. Zvečer ob pol 8. uri »Laterna« izven abonementa.

pr Pred stoletnico Vodnikov smrti. Dne 8. januarja 1919 bo minulo 100 let, kar je umrl prvi slovenski pesnik Val. Vodnik. Ni bil tolik duševen velikan, kakor so Čop, Prešeren, Zupancič in Krek, a je bil prvi Slovenec »ilirski« misli prvi pesnik, ki nam je začrtal metiko umetne poezije in zapel v duhu Jugoslovanstva prvi, prvokrat v naivno pangeirični »oživljeni iliriji« pozdrav naš jugoslovanski državi misli. Bil pa je tudi prvi naš narodni mučenik, prva žrtev policijskega, cenzurnega sistema v Avstriji! Sveta naša dolžnost je, da zato proslavimo stoletnico njegove smrti kot sijajen in prvi jubilej v novi svobodi! Predlagam zato proslaviti vne prireditve po vsej Sloveniji, na deželi in v mestih, v gledališčih in šolah. Predlagam založbo Vodnikovih razglednic in drobno poljudno zbirko njegovih najboljših spisov v prid narodnemu davku ali pa dobrodelnim namenom. »Ilirija« je vstala in živi. Vodniku slava!

Dr. Iv. Pregelj.

Pravoslavje. Spisal dr. F. Grivec. To knjigo obširno ocenja hrvatska revija »Vrhbosna« (Sarajevo) in med drugim piše: »Knjiga je v svojem razmerno majhnem obsegu polna novih pogledov ter bo od začetka do konca zanimala vsakega, kdor ni popolnoma indiferenten nasproti velikemu vprašanju sedanosti. Brez pretiravanja smemo reči, da je knjiga klasična; vredna je najtoplejšega priporočila in paznega proučevanja. Zelim, da se kar najbolj razširi.« — Podobno pohvalno ocenja knjigo zagrebški »Katoliški List«.

Razglasil Narod. vlade.

o Vojnokazensko postopanje na slovenskem ozemlju. Kakor že določeno z naredbo od 5. novembra 1918 (točka 31. uradnega lista št. 2), ostanejo začasno vsi zakoni in naredbe, ki so se nanašali v času miru in bivši Avstriji na vojnokazensko pravosodstvo, nadalje v veljavi, vendar v smislu navedbe Narodnega večja od 2. novembra 1918 (Viestnik naredb 2) s sledečimi spremembami: 1. Delovanje javnega tožitelja za vse vojaške osebe preide na vojaškega pravdnika Narodne vlade SHS, ki je naravno podrejen poverjeniku za narodno obrano. 2. Določila vojnokazenskega reda, ki se nanašajo na pristojnega zapovednika, se razveljavljajo. Ta prava pristojnega zapovednika, ki se tičejo kazenskega zasledovanja, odredbe, preventivnega zaporu, ustave postopanja in dviga obtožbe, preidejo neposredno na vojaškega pravdnika. 3. Vojaški pravdnik je dolžan izposlovati od poverjenika odobrenje odrejenega preventivnega zaporu, ki traja dalje kakor 3 dni. 4. Odrejenje preiskovalnega zaporu predlaga vojaški pravdnik preiskovalnemu sodniku. 5. Bivše divizijsko in bivše brigadno sodišče se združita v eno sodišče pod imenom vojaško sodišče, ki je pristojno za vsa dejanja, ki se imajo kazenskim potom zasledovati. 6. Sestava in poslovanje tega sodišča je enako onemu bivših divizijskih sodišč. 7. Odločitev o preiskovalnem zaporu pripada preiskovalnemu sodniku, a rešitev pritožbe proti temu odloku senatu dveh vojaških sodnikov pod predsedstvom vodje sodišča. Določila glede druge instance se bodo izdala svojedobno. Na slovenskem ozemlju poslujejo vojaška sodišča v Ljubljani in Mariboru; slednje je pristojno za osebe iz stajerskega obmejnega poveljstva v Mariboru. Ozemlje koroškega obmejnega poveljstva v Borovljah (v smislu cp. št. 151 poveljstva II. vojnega okrožja) dodeljuje se sodišču v Ljubljani. Določbe točke b) in c) naredbe od 5. novembra 1918 izgube z današnjim dnem svojo veljavo. Ljubljana, dne 26. novembra 1918. Poverjenik za narodno obrambo: Dr. Lovro Pogačnik.

Izgubil se je pri topničarski vojašnici rujav površnik. Pošteni najditelj naj ga odda proti nagradi Antonu Bajt, Stožice št. 62, p. Ježica.

Izgubila se je ponoči od 27. na 28. t. m. od južnega koledarja do hotela Strukelj rujava nova odeja. Odda naj se proti dobri nagradi v podplatih v Gledališki ulici 7 I., vrata št. 5.

Našla se je v bližini južnega koledarja listnica z nekaj listinami in nekaj kronami denarja. Izgubitelj je najbrž vojak. Dobi se v Zalogarjevi ulici, št. 4.

Zatekel se je vojak, črn angleški brt. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi na Sv. Petra cesti št. 5, III. nadstropje.

Zasebno učilišče Legat v Mariboru. Dne 2. decembra t. l. se prične novi tečaj za tečnopisje, strojepisje, ravnopisje, računstvo v zvezi z osnovnimi pojmi o enostavnem knjigovodstvu, dalje lepopisje, slovenščino in nemščino. Prospekt zastoji. Zasebno učilišče Legat, Maribor, Viktringerhof ul. 17/1. (4599)

Stare zobe, umetno zobovje, tudi zlom-
ljeno, kupuje po najvišjih
cenah prva ljubljanska nakupovalnica
zob Schiesinger. Ljubljana, Stari trg
štev. 15, II. nadstropje. 4731

Kot oskrbnik ali ma'ar želi vstopiti v
službo, vojašči-
ne prost moč z družino, begunci iz
Gorice. V najem se vzame tudi kaka
kmetija na Dolenjskem ali Stajerskem.
Cenjene ponudbe prosi uboga družina
na naslov: Jože Bevc, Spodnje Gorje
štev. 86, Gorenjsko. 4731

Kuharica, pripravna, snažna, izurjena,
ki se razume na navedne
hišne posle, se išče za malo rodbino
dveh članov. — Vprašanja in ponudbe
naj se pošiljajo na naslov Jos. Blažević,
Crkvenica, Hrvaško. 4731

Geale se sprejme, ki zna nekoliko si-
vat; one z dežele niso izklju-
čene. Plača 150 K mesečno. Hrana in
stanovanje lahko v hiši. Naslov pove
uprava „Slovenca“ pod št. 4667.

Cekle za trgovino ki mora znati tudi
vsako delo v hiši in
ga pomoči izvrševati, se sprejme. Po-
goj: snažnost, marljivost, poštenje in
vijudnost. Plača 80 K in cela dobra
oskrba. Ponudbe prosi: Trgovina na ma-
slaca Zagreb, Nikoličeva 12. (4684)

Vprežni vozček, lahak, na vzmeti ali
brez njih se kupi. Po-
nudbe z navedbo cene pod »vozček«
4678 na upravnštvo „Slovenca“.

Služkinja, ki je navajena kuhanja boljše
in navedne hrane ter vseh
gospodinskih poslov, se sprejme k dru-
žini brez otrok. Hrane dovolj, plača po
dogovoru. Pismene ponudbe ali osebni
priglas v trgovini L. Knez, Krško. 4731

Služba organista in cerkvenika se raz-
pisuje
pri župnem uradu v Spitalu, p. Motnik,
ki daje tudi pojasnila glede plače. Nastop
ob novem letu 1919. 4717.

Kočija, nova, lahka, napol pokrita, za
1 ali 2 konja, ter konjska opre-
ma iz usnja za dva in za enega konja
se proda. Dr. Lampret, Ljubljana, Rim-
ska cesta 18. — II. nadstr. 4691

Vozne se prevzemajo za razpeljavo
premogov in drv.
Naročila sprejema trgovina Ivan Ba-
hovec, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7. 4693

300 K nagrade dobi, kdor preskrbi za-
konskemu paru brez
otrok stanovanje z 2-3 sobami in kuh-
injo v središčni mestu, če le mogoče za
tako. Naslov „Sredobran“, Ambrožev
trg 7, I. nadstr., pisarna. 4694

Speha, svežega, lepega, je nekaj kilo-
gramov naprodaj na Rimski c.
št. 5, dvorišče, vrata 4, levo. 4697

1000 močnatih vreč, celih jutnatih, po
100 in 80 kg vse-
bine, se proda najvišjemu ponudniku.
Ponudbe na upravo lista pod »Vreče«.

Stanovanje s 3-4 sobami, kuhinjo ter
drugi pritiklinami išče za
mesec februar samostojna gospa. Ponudbe
na upravo tega lista pod »Samostojna«.

Vino od 36 litrov naprej je naprodaj
po ugodnih cenah. Dostavlja
se tudi na dom. J. Jelenič Ljubljana,
Stara pot 1. 4715

Kot začelnica išče službe v kaki pi-
sarni 21 letna gospo-
dična, zmožna slov. in nem. jezika v
govoru in pisavi z lepo pisavo. Pri-
jazne ponudbe se prosijo na upravo
tega lista pod šifro »Pisarna«.

3 kg slanina dam za nagrado onemu,
ki mi preskrbi kuhinjo
z eno ali 2 sobama kot stanovanje v
sredini mesta, najraje na Poljanski
cesti. Ponudbe na upravo „Slovenca“
pod »Mirna stranka«.

Postunjo k eno leto staremu otroku
sprejme takoj Elza Sever,
Ljubljana, Wolfova ulica 12. 4748

Lokal za trgovino, manjši, pripraven,
z vsemi pritiklinami
(ako le mogoče tudi z gostilno) v
prometnem kraju v mestu ali na de-
želi, želim vzeti v najem. Naslov pove
iz prijaznosti uprava „Slovenca“ pod
št. 4744.

200 K nagrade onemu, ki preskrbi sam-
skemu gospodu meblo-
vano, če ni drugega tudi nemehlovano
stanovanje, od 2 do 4 sob. Sporočila
na upravnštvo „Slovenca“: a. a. št. 5.

2 liščiji garnituri se prodaja po ugodni
ceni. Kje, pove upra-
va „Slovenca“ pod št. 4763.

Sode vsake vrste se kupi. Ponudbe na
poštni predal 154, Ljubljana. 4763

Hlapci, večji pri oskrbi konj in goveje
živali, živine, kakor tudi poljskih del,
se sprejmejo. Oskrbišče deželne pri-
stave v Maliloki, pošta Velikaloka,
Dolenjsko, potrebuje 2 do 3 hlapce,
prednost imajo poštenji, pridni in tihi.
Služba se lahko nastopi takoj, plača
in hrana dobra. — Zglasiti se je pri
oskrbištvu. 4767

Prodaja se: novi močni moški škornji
skoro nov, temnosiv irak
novi črni spodnje kr. lo iz finega klota,
ženska pelerina, siv piet, muf, moška
že rabljena zimska suknja več praznih
steklenic ter nekaj tobača. Kje pove
upravnštvo „Slovenca“ pod št. 4764

Plemenska prašica, lepega, že spo-
šanje in par ima na-
mladih plemenskih volov
oskrbišče deželne pristave v Mali-
loki, pošta Velikaloka. Kupci naj se
obrnejo naravnost na ta naslov. 4768

Stanovanje v Gradcu obstoječe iz 2 sob,
se zamenja s sta-
novanjem 3 sob z električno ali pli-
novno razsvetljavo v Ljubljani. Ponudbe
pod »Ljubljana“ na upr. „Slov.“ 4734

Prostori za trgovino večji ali manjši,
za prodajo živil,
se iščejo. Ponudbe naj se pošljejo na
upravo lista pod št. 4751.

Prodajka, izurjena, mešane stroke,
želi premeniti službo
v kako večjo trgovino. Gre tudi izven
Kranjske. Pismene ponudbe na upravo
„Slovenca“ pod šifro „Dobra moč“.

Kožuh, lep, topel, iz dobrega blaga.
posebno pripraven za zimsko
potovanje ob odprtih železniških oknih.
Ogleda se: Gradisce 14, I. nadstropje,
vrata 2. 4754

Hiša, dvonadstropna, na najlepšem kra-
ju mesta, je naprodaj. Naslov pri
upravnštvo „Slovenca“ pod št. 4690.

Šušo meso, mešano, v množini enega
vagona ali tudi v manjših
količinah proda se takoj. Josip Svoboda
Ivorničar, Bjelovar. 4760

Potrjim srcem naznanjamo
vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem prežalostno vest,
da je naš iskreno ljubljeno so-
prog, oče, brat, stric gospod

Jožef Škufca
trgovca in posestnika
dne 28. t. m. večkrat previden
s sv. zakramenti v 74. letu sta-
rosti po dolgi in mučni bo-
lezni mirno v Gospodu zaspal.
Dne 30. novembra se njegovo
truplo blagoslovi in prepelje
k farni cerkvi sv. Tilna ter
tam položi v lastno grobišče.
Sv. maše zadušnice se bodo
darovale v več cerkvah.
Blagega pokojnika priporo-
čamo v pobožno molitev in
blag spomin.
VIŠNJA GORA, 28. nov. 1918.
Žalujejo ostali.

Knjigovoznica Kat. tis. društ.
v Ljubljani naznanja, da je danes
na svojem domu v Lukovici pri
Domžalah umrla nje dolgoletna,
marljiva uslužbenka, gospodična

Julija Gergorič
po dolgotrajni, mučni bolezni.
Pogreb bo v nedeljo, 1. dec.
ob 7. uri zjutraj na domače po-
kopališče.
Počivaj v miru, blaga duša!
Ljubljana, 29. nov. 1918.

Zopetna otvoritev gostilne.
Vsem cenj. gostom in obiskovalcem
stare, dobroznane gostilne
»PRI MAJARONČKU«
na Stari poti št. 1, vijudno naznanjam,
da se ista v soboto, dne 30. novembra
zopet otvori. Postregel bom cenjenim
gostom z najboljšimi vini iz svoje lastne
velike zaloge kakor tudi z gorkimi in
mrzlimi jedili. — Za obilen obisk se pripo-
roča.
J. JELENIČ.

Федор Федорович Ефимов
Ета Ефимова рођ. Кончина
порочена.
Брянск-Россија Затишна-Југославија
Fedor Fedorovič Jefimov
Ela Jefimova roj. Končina
poročena.
Briansk-Rusija Zatična-Jugoslavija

Zahtevajte povsod! Zahtevajte povsod!
Toaletno medicinsko milo „WAX“
Izumitelj dr. Trece v Trstu.
Za umijanje rok in obraza je najbolje
milo sedanjosti. Milo „WAX“ napravi
fino, mehko kožo. Že po trikratnem
umivanju zapaziš učinek. Milo „WAX“
Z LISOFORMOM učinkuje razkuževal-
no. Milo „WAX“ S KATRANOM je pri-
poročljivo proti kožni bolezni. Milo
„WAX“ Z LISOFORMOM ali KATRA-
NOM stane komad K 5.—, brez Lisofor-
ma ali katrana po K 4.50. Za lekarne
in drogerije primeren popust. Glavno
zalogo za Kranjsko ima lekarna Ubald
pl. Trakoczy v Ljubljani. 4594

Čevlji
z gumijastimi podplati se zopet dobe,
kakor tudi USNJI NABITKI pri
PETER KOZINA & CO., v LJUBLJANI
na Bregu št. 20. 4447

Knjiški gnoj se odda pri tvrdki R.
Ranzinger, Cesta na juž-
no železnico 9. 4570

Lokal na prometnem kraju se išče.
Ponudbe z navedbo naslova in
cene na upravo tega lista pod št. 4761

✠
Potrjim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem
tužno vest, da je naš iskreno
ljubljeni soprog, oče, sin in brat,
gospod

Fran Volčič
veleposelnik in trgovec z usnjem
dne 21. novembra 1918, ob 7. uri
zjutraj, v 26. letu, na Dunaju ne-
nadoma preminul. Truplo pokoj-
nika se bo prenehalo v Kranju, in
pogreb se bo vršil v torek, dne
26. novembra ob 4. uri popoldne
in hiše za osti na tukajšnje pokop-
ališče. — Dragoga pokojnika pri-
poročamo v blag spomin. — Sv.
maše zadušnice se bodo bdele v
farni cerkvi v Kranju.
V Kranju, 21. novembra 1918.
Mici Volčič roj. Mohor, soproga
Franci, sinček, Marija Volčič, mati.
Gustelj, brat, Poldica, Anica in
Franka, sestre.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvo, zastavi življenjskih polic,
posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambl na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 21½ letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4¼ %
Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1917. K 489.481-79.
Deležnikov je bilo konec leta 1917. 1421 s 14.855 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za K 5.733.450.—

Kranjska deželna podružnica
n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cest 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z
vojnim rizikom, otrošk h do, rentna in ljudska, nezgodna
in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in poštine prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva
cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo,
sprejema hranilne vloge vsak delavnik do-
polne od 8 do 1 ure in jih obrestuje po
tako, da dobe le-ti od vsake 100 kron čistih 4 kroge
»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo
na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter
daje svojim zadušnikom posojila proti vknjiži z amortizacijo ali brez nje.
na osebni kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskontujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je
bilo konec leta 1917 nad 34 milijonov kron.

Tehnična pisarna
za izvršitev vsakovrstnih načrtov
in proračunov. Obilno tvenj konces.
zasebna posredovalnica za nakup
in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

Valentin Accetto
zapriseženi sodni izvedenec 2780
V LJUBLJANI, TRNOVSKI PRISTAN ŠT. 14.
Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. —
Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico.
Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

P. n.
Z ozirom na objavo poverljenstva za trgovino in indu-
strijo z dne 12. 11. opozarjamo slavno občinstvo iz mesta in z
dežele, da od sedaj naprej ne potrebuje več nikakih »izkaznic
o potrebi« za nakup blaga. Ob enem naznanjamo ceni, odje-
malcem in drugim, da imava v zalogi še razno
MANUFAKTURNO IN GALANTERIJSKO BLAGO
ter se še v nadalje priporočava kar najtopleje vsem, trdno
zatrjujoč, jih skušati še v nadalje v vsakem oziru zadovoljiti.
Z veleposojanjem
HEDŽET & KORITNIK, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 39.

Odgovorni urednik: Josip Costinčar v Ljubljani.

Prodajka za knjižno inteligentna,
zmožna slo-
vensčine in nemščine, enako tudi vseh
pisarniških del v kontoarju se takoj
sprejme v knjižarai Ig. pl. Kleinmayr
& Fed. Bamberg. 4750

ZAHVALA.
Za izkazano sočutje ob bridki iz-
gubi nepozabnega soproga, očeta,
sina in brata, gospoda

Frana Volčiča
veleposelnika in trgovca z usnjem
se tem potom najiskreneje zahva-
ljujemo. Zlasti pa izrekamo za-
hvalo čast. duhovščini, srbskim
vojakom, bratom Sokolom za čast-
no stražo. Narodni Čitalnici in
njemu pevskemu zboru za re-
gnitivi žalostinki, požarni brembi
in vsem drugim, ki so dragoga
pokojnika spremili k večnemu
počitku, prav tako priprava za-
hvala vsem darovalcem krasnih
vencov.

V Kranju, 27. novembra 1918.

Žalujoča rodbina
Volčič.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvo, zastavi življenjskih polic,
posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambl na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 21½ letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4¼ %
Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1917. K 489.481-79.
Deležnikov je bilo konec leta 1917. 1421 s 14.855 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za K 5.733.450.—

Kranjska deželna podružnica
n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cest 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z
vojnim rizikom, otrošk h do, rentna in ljudska, nezgodna
in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in poštine prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva
cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo,
sprejema hranilne vloge vsak delavnik do-
polne od 8 do 1 ure in jih obrestuje po
tako, da dobe le-ti od vsake 100 kron čistih 4 kroge
»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo
na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter
daje svojim zadušnikom posojila proti vknjiži z amortizacijo ali brez nje.
na osebni kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskontujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je
bilo konec leta 1917 nad 34 milijonov kron.

Tehnična pisarna
za izvršitev vsakovrstnih načrtov
in proračunov. Obilno tvenj konces.
zasebna posredovalnica za nakup
in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

Valentin Accetto
zapriseženi sodni izvedenec 2780
V LJUBLJANI, TRNOVSKI PRISTAN ŠT. 14.
Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. —
Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico.
Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

P. n.
Z ozirom na objavo poverljenstva za trgovino in indu-
strijo z dne 12. 11. opozarjamo slavno občinstvo iz mesta in z
dežele, da od sedaj naprej ne potrebuje več nikakih »izkaznic
o potrebi« za nakup blaga. Ob enem naznanjamo ceni, odje-
malcem in drugim, da imava v zalogi še razno
MANUFAKTURNO IN GALANTERIJSKO BLAGO
ter se še v nadalje priporočava kar najtopleje vsem, trdno
zatrjujoč, jih skušati še v nadalje v vsakem oziru zadovoljiti.
Z veleposojanjem
HEDŽET & KORITNIK, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 39.

Odgovorni urednik: Josip Costinčar v Ljubljani.

Prispevalje za sklad S. I. S.

St. 1038/Pr.

Razpis.

Popolniti je 12 službenih mest
za provizorne strežnike moskega
spola v deželni blaznici na Suedencu.
S to službo je spojena pravica do pro-
stega stanovanja (brez družine), hrane,
službene obleke in nagrade mesečno 60 K
v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po
dveletnem zadovoljivem poskusnem služ-
bovanju in po prestatnem strežniškim iz-
pitu se bo kompetentnemu oblastvu pred-
lagalo, da se provizorni strežniki stalno
namestijo s primerno višjo plačo in s
pravico do časovnega napredovanja in
starostne preskore. Za časa provizornega
službovanja v prvih dveh letih velja za
oboještarsko odpoved 14 dnevni rok. V
smislu službenih dobočil za provizorne
strežnike prosilci ne sme o biti stari menj
kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, ka-
terim je priložiti dokazilo telesne spo-
sobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje
solsko spravevalo ter spravevalo o nra-
vnosti kakor tudi izkaz o dosedanjem
službovanju, je vrgati osebno pri
vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov
v Ljubljani do 31. decembra 1918.
Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila

Nomisla za časovno vodstvo in likvidacijo deželne uprave
v Ljubljani, dne 27. novembra 1918.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-ja iz-
vratu zakonito zaimčeno »Skabo-
form« mazilo. Popolnoma brez du-
ha ne maže. Poskusni lonček 4 K,
veliki lonček 6 K, porcija za rodbino
15 K. Zaloge za Ljubljano in oko-
lico: Lekarna pri zlatem jelenu,
Ljubljana, Marijo trg Pazite na
varstveno znamko »Skaboform«!

Ponudim naprodaj samo na debele vse vrste

GOSPODARSKIH VRVI

kot strang, vzd, vrvi za govedo, vrvic za
perilo, vrvi za seno in vseh drugih vrvar-
skih potrebščin. Blago je iz zajamčeno čiste
konopnine. Trgovska agentura in komi-
sionska trgovina Ljudev. Pollak, Vukovar.

Krema za čevlje

prve vrste, črna in rumena v veli-
kih stekl. lončkih, 1 tucat 45 K. V
kovinastih skatlah št. 3 (125), le
črna, 1 tucat 35 K. — Pošilja po po-
vzetju izvozne podjete M. Jünker
v Zagrebu št. 39, Petrinjska ul.
3, II. Prosi se, da se z naročnino
obenem dopošlje potovica zneska.

METLE

najboljše vrste, izredno lepo, trpežno in
okusno izvršene, dobavljajo na drobno in
debelo po tovarniški ceni 4444

„Globus“

prva jugoslovanska metlarska industrija.

POSLOVALNICA:

ZAGREB, JELACIČEV TRG broj 21.

Telefon: 9-73.

Zagrebski sir ala

„LIPTAVEC“

posiljam po Kranjskem, Stajerskem, Ko-
roškem, v Istri in Dalmaciji v zabojčkih
po 20 kg brutto za netto za K 220.—
franko poštne in zaboja. Radi nagleje
odpreme prosim, da se pošlje denaj na-
prej. S. SCHILLER, veletrgovina
sira, ZAGREB, Gunduličeva št. 1.

Naročajte

prima kavin nadomestek

pri proizvajalec J. GIGOVIČ, Nova
Gradiska, Slavonija. Pošilja nad 5 kg.
Dejar naprej ali 50% naplačila.

Velika skro odvzeta gospodinjam!

Nobenega pranja v hiši več, ako
oddaste Vaše perilo Prvi jugoslovanski
pralni, katera Vam Vaše perilo na sle-
deči način očisti:

1. da se perilo le opere in posuši
2. " " " opere in zgledi
3. " " " opere in tito zlika.

Opozarja se na to cenjene gospodinje,
da se za pranje perila rabijo samo ne-
škodljiva čistilna sredstva ter bo perilo
pri tem načinu pranja mnogo bolj obva-
rovano kot je bilo to pri ručadnem pranju
mogoče. S tem je gospodinjam odvzeta
velika srb za nabavo mila kakor tudi
ves trud. Perilo se sprejema po številu
kosov, zaračuna pa pranje po teži perila.
Perilo se oddaja v moji tovarni Po-
ljanski nasip št. 4 poleg Katoliške tis-
karnje. Lahko